

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ และการรายงานข้อมูลงบประมาณของคณะต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงบประมาณ และการรายงานข้อมูลงบประมาณของคณะภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยตามหัวข้อ ดังนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ และการรายงานข้อมูลงบประมาณของคณะ และวิทยาลัย ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยเพาะช่าง โดยกำหนดประชากรไว้ 3 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารหน่วยงานเกี่ยวข้องในฐานะผู้บริหารงบประมาณ จำนวน 18 คน กลุ่มผู้บริหารเกี่ยวข้องในฐานะผู้ใช้จ่ายงานข้อมูลงบประมาณ จำนวน 67 คน และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ จำนวน 24 คน รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 109 คน จำแนกตามตำแหน่งงาน และจำนวนประชากร ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารหน่วยงานเกี่ยวข้องในฐานะผู้บริหารงบประมาณ จำนวน 18 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 คณบดี จำนวน 5 คน
 - 1.2 ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 1 คน
 - 1.3 รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน จำนวน 6 คน
 - 1.4 รองคณบดีประจำพื้นที่ จำนวน 6 คน

2. กลุ่มผู้บริหารเกี่ยวข้องในฐานะผู้ใช้งานข้อมูลงบประมาณ จำนวน 67 คน ประกอบด้วย

- 2.1 เลขานุการสำนักงานคณบดี จำนวน 6 คน
- 2.2 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและกิจการนักศึกษา จำนวน 6 คน
- 2.3 รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ จำนวน 6 คน
- 2.4 หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 49 คน

3. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ จำนวน 24 คน

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

คณะและวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์	กลุ่มผู้ บริหารงาน งบประมาณ	กลุ่มผู้ใช้งาน เงินงบประมาณ	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน การงบประมาณ
คณะบริหารธุรกิจ	4	16	6
คณะศิลปศาสตร์	5	7	8
คณะอุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยว	2	5	2
คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี	2	9	2
คณะวิศวกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์	3	13	4
วิทยาลัยเพาะช่าง	2	17	2
รวม	18	67	24

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย

- 1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารงบประมาณ
- 1.2 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้งานข้อมูลงบประมาณ
- 1.3 แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ

แบบสอบถามมีลักษณะคำถามแบบตรวจรายการ (Checklist) และคำถามแบบมาตราอันดับ (Ordinal Scale) โดยคำถามแบบตรวจรายการมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ใช่	1	2
ไม่ใช่	2	1

คำถามแบบมาตรอันดับ 5 ระดับ ตามแนวของไลเคอร์ท (Likert's Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน	
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ความรู้ด้านกฎระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการงบประมาณ มีเกณฑ์และแปลผลข้อมูล 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความรู้
2.34 - 3.00	แปลความว่า มาก
1.68 - 2.33	แปลความว่า ปานกลาง
1.00 - 1.67	แปลความว่า น้อย

ทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ และทัศนคติที่มีต่อรายงานข้อมูลงบประมาณที่ได้รับในปัจจุบัน มีเกณฑ์แปลผลข้อมูล 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ทัศนคติ
4.51 - 5.00	แปลความ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 - 4.50	แปลความ เห็นด้วย
2.51 - 3.50	แปลความ ไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	แปลความ ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.50	แปลความ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงการใช้ภาษาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้บริหาร และบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานด้านงบประมาณ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอื่นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 10 คน (ผู้บริหารงานงบประมาณ จำนวน 3 คน ผู้ใช้รายงานข้อมูลงบประมาณ จำนวน 3 คน และผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ จำนวน 4 คน) หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient- α) ของครอนบาชท์ (Cronbach, 1970, อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานันท์, 2544, น.137)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right\}$$

α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม

K = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบสอบถาม

σ_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ

σ_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

หลังจากคำนวณตามสูตรดังกล่าวแล้วปรากฏว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ด้วยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaires) ไปยังกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารงานงบประมาณ ผู้ปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ และผู้เกี่ยวข้องด้านงานงบประมาณของทุกๆ คณะ และวิทยาลัย ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 109 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาจำนวน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.99

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารงบประมาณ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ และระดับความรู้ด้านกฎระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ รวม 6 ข้อ ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจรายการ จำนวน 5 ข้อ และมาตราอันดับ 3 ระดับ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานงบประมาณ เป็นคำถามแบบตรวจรายการมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก และเชิงลบ แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการวางแผนงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารการจัดซื้อจัดจ้างงบดำเนินงานและงบลงทุน จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 การรายงานข้อมูลงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 คุณภาพการบริหารงบประมาณ แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ แบบคำถามมีลักษณะเป็นมาตราอันดับ 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณ เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 อุปสรรคและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารงบประมาณ แบ่งเป็น 3 ส่วน เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก และเชิงลบ

ส่วนที่ 1 การวางแผนงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 การบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 การบริหารทางการเงิน และควบคุมงบประมาณ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 5 ปัญหาการรายงานข้อมูลงบประมาณ เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 7 ข้อ

2.2 แบบสอบถามสำหรับผู้รายงานข้อมูลงบประมาณ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และระดับความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ รวม 5 ข้อ ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจรายการ จำนวน 4 ข้อ และมาตราอันดับ 3 ระดับ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 ลักษณะของรายงานข้อมูลงบประมาณ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะของรายงานข้อมูลงบประมาณที่ได้รับในปัจจุบัน เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติที่มีต่อรายงานข้อมูลงบประมาณที่ได้รับในปัจจุบัน แบบคำถามมีลักษณะเป็นมาตราอันดับ 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

2.3 แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ และระดับความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ รวม 6 ข้อ ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจรายการ จำนวน 5 ข้อ และมาตราอันดับ 3 ระดับ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานงบประมาณ เป็นคำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการบริหารทางการเงินและงบประมาณ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 การควบคุมและรายงานข้อมูลงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 คุณภาพการปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ คำถามแบบมาตราอันดับ 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงาน คำถามแบบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน คำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ คำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 5 การรายงานข้อมูลงบประมาณ คำถามแบบตรวจรายการ มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ลักษณะคำถามเป็นเชิงบวก จำนวน 8 ข้อ

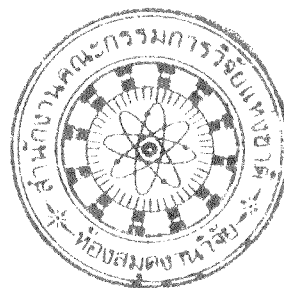
การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 97 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล และทำการลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คณะผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และสรุปเป็นคำร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

- 1.2 รูปแบบการบริหารงานงบประมาณ
- 1.3 พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน และการใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน
- 1.4 ปัญหาการบริหารงบประมาณ
- 1.5 ปัญหาการรายงานข้อมูลงบประมาณ
- 1.6 ลักษณะของรายงานข้อมูลงบประมาณ
- 1.7 สภาพการปฏิบัติงานงบประมาณ
2. วิเคราะห์โดยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และสรุปเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้
 - 2.1 ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ
 - 2.2 ทักษะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ
 - 2.3 ทักษะที่มีต่อรายงานข้อมูลงบประมาณ
 - 2.4 ทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการงบประมาณ
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน
 - 3.1 ค่าร้อยละ
 - 3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย